

Етика III разреди

Предметни професор: Весна Гаврић

Е-маил: gavric.vesna@outlook.com

Ученици који долазе на час: 1.3.2021. – III3 – претчас – клуб ученика

5.3.2021. - III2 – претчас – клуб ученика

5.3.2021. – III5- четврти час – клуб ученика

Наркоманија

Наркоманија је појам који означава зависност од дрога. Поред алкохолизма, никотинизма и политоксикоманије спада у токсикоманије, односно у групу болести зависности. Иако су све болести зависности опасне и штетне по здравље појединца, породицу и ширу заједницу, наркоманија је најгори и најтежи вид зависности.

Најчешће промене које се уочавају код наркомана:

- занемаривање радних навика,
- пад успешности у школи или послу,
- нестанак амбиција,
- брзе и нагле промене расположења, од еуфорије, преко нервозе, до депресије, агресивног и самоубилачког понашања,
- напуштање старог круга и контакт са новим пријатељима, непознатим породици,
- запуштеност и губитак хигијенских навика,
- измена биоритма и поремећај сна,
- губитак на тежини.

Основне карактеристике наркоманије су неодољива жеља за дрогом, склоност ка сталном повећању количине дроге и појава психичке и физичке зависности. Психичка зависност се односи на стварање навике да се под дејством дроге изазивају или стварају пожељна стања или осећања. Физичка зависност доводи до примјене физиолошког стања организма и до измјена у биохемијском процесу који се под дејством дроге одвија на измењен начин. Треба имати у виду да је човјек одувјек имао жељу да превазиђе стварност, да је замјени свијетом снова, да побједи бол и нађе еликсир вјечите младости. У том бјежању из реалности млади су данас најзаступљенији управо из разлога што период младости, а посебно адолесценције, карактерише склоност ка експериментисању

и некритичном односу према ризичном понашању, уз велику радозналост, проблем доколице, потребу да се побегне од проблема и одрасте преко ноћи.

Значајне факторе ризика чине карактеристике личности са емоционалном нестабилношћу, ниским самопоштовањем, slabим социјалним вјештинама и раним контактом са неком од дрога. Не треба да се занемаре и многобројни социјални фактори, као што су миграције становништва, поремећај система вредности, пад моралних вредности, енормно повећање криминала, нарушеност породичних односа, нарочито изражена у ратним условима, губитак контроле над децом. Што је више фактора, већа је вероватноћа да се подлегне дејству дроге.

Подјела на лаке и тешке дроге извршена је према степену зависности и тежини последица које изазива узимање дроге:

- лаке токсикоманије:

претјерана употреба кафе, чаја, дувана, етра, лекова, туткала, лепкова, бензина.

- тешке токсикоманије:

опиоманија (опијум и његови деривати), канабизам (хашиш и марихуана), кокаиноманија, алкохолизам, употреба LSD-а, амфетамина, екстазија.

Млади људи обично почињу са коришћењем таблета за болове и за смирење, затим таблете у комбинацији са алкохолом, ређе испарљиве супстанце, да би олако прешли на марихуану чија је употреба данас у највећем порасту. Мишљење да је марихуана лака дрога је заблуда настала због превише флексибилног односа људи, несвесних да је пут од марихуане до хероина веома кратак, обично шест мјесеци до годину дана.

Несвјесни замке која вреба, појединци лако склизну у свијет дроге, у којем налазе задовољство и спас. Међутим, краткотрајно пријатно осјећање блаженства, усхићења, опуштености, врло брзо смјењују осећања узнемирености, депресије и слабости праћене боловима, порастом температуре и притиска, лупањем срца, пробавним тешкоћама. Да би се умирили ови симптоми, поново се узима дрога и на тај начин се улази у “зачаран круг“ из којег се тешко излази.

Наркоман се све више мијења, тако да околина почиње да запажа промене које наводе на помисао да то више није иста особа. С обзиром да набавка дроге постаје централни проблем, не преже се од крађа, лажи, преваре, бруталног понашања, промискуитета и проституције при чему потпуно нестају осећања одговорности, дужности, савјести, кривице и поноса. Наркоман све дубље тоне у свет у коме су значајно нарушене моралне норме. Без обзира на непрестано повећање броја наркомана, веома је мало оних који се одлучују на лечење. Процес лијечења је дуготрајан. Након краткотрајне детоксикације, која је и најлакша фаза, поступак се наставља мукотрпним радом у којем поред стручњака значајну улогу имају чланови породице и друштвене заједнице.

Највећи проблем је пробудити мотивацију за лијечењем и успоставити висок степен искрености и поверења између пацијента и лекара. Неопходно је нагласити да је последња, уједно и најдужа фаза лечења, рехабилитација и ресоцијализација, период у

којем доминира неспремност друштва да лијеченог наркомана врати у своје редове, обезбједи му егзистенцију и тиме превентивно делује на смањење рецидива. Новац који се у свијету одваја за лијечење наркоманије досеже енормне размјере, али оно што је најскупље је незнање, затварање очију пред проблемом и незаинтересованост за ближње.

Наркоманија се шири у свим земљама свијета па и наша земља није поштеђена ове појаве. Дрогу највише користе млади узраста између 14 и 25 година. Узимају је из знатижеље, досаде, потиштености, жеље за авантуром, слабости да одбију понуђену дрогу као и због недостатка чвршће везе с породицом. Дрогу још увек схватају као добру забаву, бјежање у нестварни свет, чак и као моду или улазницу у свијет одраслих. Већина младих људи, ипак, не узима дрогу. Мањи број ће после првог узимања то поновити неколико пута и њима пријети опасност да постану зависници. Најучесталија дрога коју користе млади на нашем илегалном тржишту су производи индијске конопље - марихуана, хашиш и хашишово уље. Иако званичних података нема, стручњаци све чешће тврде да је око 60 одсто младих, највише средњошколаца, у контакту са дрогом. Занимљиво је да се последњих година измјенила социјална структура наркомана. Прије десетак година они су припадали вишим социјалним слојевима. Сада их је највише из средњег и нижег слоја. Такође се показало да најчешће нема историје узимања дроге у породици, нема учесталих примјера да момак/девока узимају дрогу, нити да то чине блиски пријатељи.